

Archeo-rapport 167

Het archeologisch vooronderzoek aan de Diegemstraat te Zaventem

Wouter Yperman & Maarten Smeets

Archeo-rapport 167

Het archeologisch vooronderzoek aan de Diegemstraat te Zaventem

Wouter Yperman & Maarten Smeets

**Kessel-Lo, 2013
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeo-rapport 167 Het archeologisch vooronderzoek aan de Diegemstraat te Zaventem

Opdrachtgever:	Gemeente Zaventem
Projectleiding:	Maarten Smeets
Leidinggevend archeoloog:	Wouter Yperman
Auteurs:	Wouter Yperman Maarten Smeets
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

D/2013/12.825/31

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2013, Studiebureau Archeologie bvba

Administratieve fiche

Administratieve gegevens

Opdrachtgever	Gemeente Zaventem Diegemstraat 37, 1930 Zaventem
Uitvoerder	Studiebureau archeologie BVBA
Vergunningshouder	Wouter Yperman
Beheer en plaats opgravingsgegevens	Deze gegevens werden na het onderzoek overgemaakt aan de opdrachtgever.
Beheer en plaats vondsten en stalen	De vondsten en stalen werden na het onderzoek overgemaakt aan de opdrachtgever.
Projectcode	2013/248
Vindplaatsnaam	Zaventem-Diegemstraat
Locatie	Vlaams Brabant, Zaventem, Diegemstraat
Kadasternummers	Afdeling: 1 Sectie: D perceelsnummers: 224C2
Lambertcoördinaat 1	X: 156754,9183 Y: 175299,8663 Z: 37,1447 m
Lambertcoördinaat 2	X: 156736,3797 Y: 175295,6507 Z: 36,7512 m
Lambertcoördinaat 3	X: 156732,0834 Y: 175317,8905 Z: 36,6054 m
Lambertcoördinaat 4	X: 156736,8896 Y: 175333,8455 Z: 36,2388 m
Kadasterplan	Zie fig. 1.2
Topografisch plan	Zie fig. 1.1
Begindatum	21 juni 2013
Einddatum	21 juni 2013

Onderzoeksopdracht

Verwijzing Bijzondere voorwaarden	Zie bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Zaventem, Desmedtstraat-Diegemstraat
Archeologische verwachtingen	Er zijn geen sites gekend
Wetenschappelijke vraagstellingen	<ul style="list-style-type: none">- zijn er sporen aanwezig?- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?- hoe is de bewaringstoestand van de sporen?- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
Aard van de bedreiging	Uitbreiding school
Randvoorwaarden	Zie bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Zaventem, Desmedtstraat-Diegemstraat

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Algemene inleiding en situering van het project	p. 3
1.1 Inleiding	p. 3
1.2 Beschrijving van de vindplaats	p. 3
1.3 Fysiografie	p. 5
1.3.1 Lokale topografie en hydrografie	p. 5
1.3.2 Geologische opbouw	p. 6
1.3.3 Bodemeenheden rond de site en hun eigenschappen	p. 9
1.4 Archeologische voorkennis	p. 10
1.5 Onderzoeksopdracht	p. 12
Hoofdstuk 2 Werkwijze en opgravingsstrategie	p. 13
Hoofdstuk 3 Resultaten	p. 15
3.1 Stratigrafie en profielen	p. 15
3.2 Overzichtsplattegronden	p. 17
3.3 Bespreking van de sporen	p. 18
Hoofdstuk 4 Besluit	p. 19
Bibliografie	p. 21
Bijlagen	p. 23
Bijlage 1: Sporeninventaris	p. 25
Bijlage 2: Fotoinventaris	p. 27
Bijlage 3: Profielbeschrijving	p. 29
Bijlage 4: Harris matrix	p. 31

Hoofdstuk 1 Algemene inleiding en situering van het project

1.1 Inleiding

Naar aanleiding van de uitbreiding van de school aan de Diegemstraat te Zaventem werd door Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven opgelegd (2013/248).

Het onderzoek werd door de gemeente Zaventem aan Studiebureau Archeologie bvba toevertrouwd en het terreinwerk werd uitgevoerd op vrijdag 21 juni 2013.

1.2 Beschrijving van de vindplaats

Het projectgebied behelst een deel van het Gemeentelijke park “Feldheim”. De te onderzoeken zone is ca. 0,65 ha groot en is in het noorden omsloten door de kruising tussen de Diegemstraat en de Desmetdstraat. Meer naar het oosten situeren zich de achtererven van de woningen aan de Diegemstraat terwijl in het noorden de achtererven van de Desmetstraat gelegen zijn. In het westen betreft het de achtererven van de woningen aan de Brugstraat. In het zuiden loopt het gemeentelijke park verder. (fig. 1.1 en fig. 1.2).

Fig. 1.1: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied¹.

¹ www.agiv.be

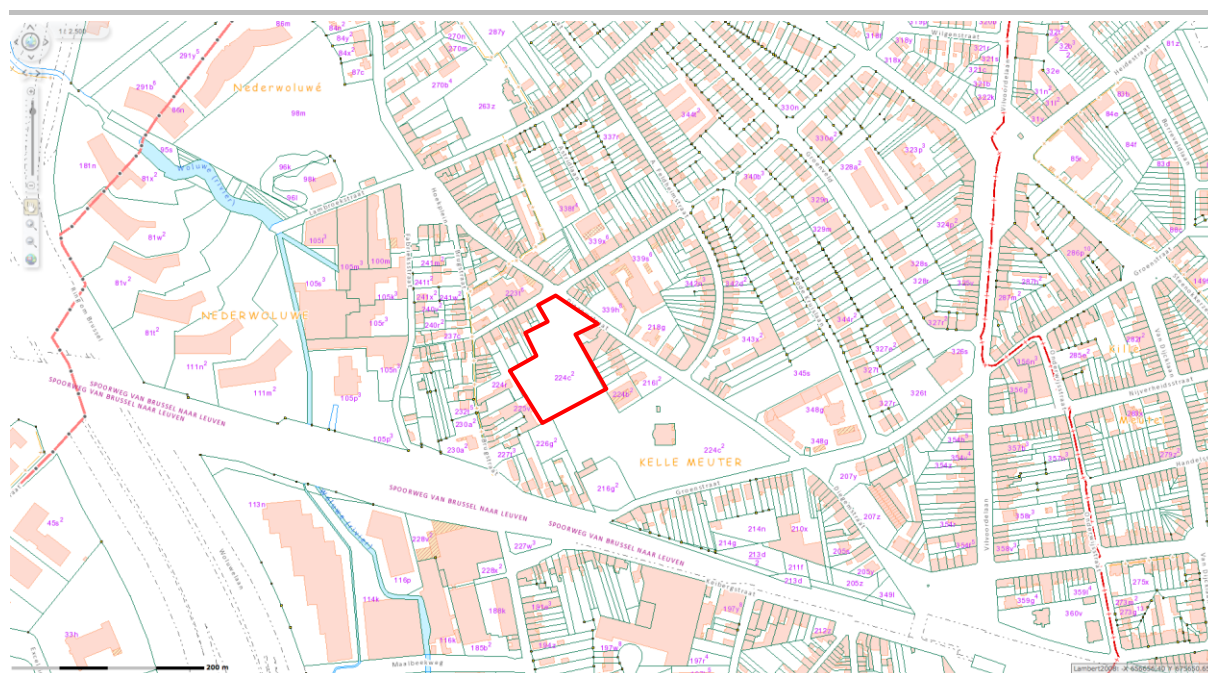

Fig. 1.2: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied².

Lambertcoördinaat 1	X: 156754,9183 Y: 175299,8663 Z: 37,1447 m
Lambertcoördinaat 2	X: 156736,3797 Y: 175295,6507 Z: 36,7512 m
Lambertcoördinaat 3	X: 156732,0834 Y: 175317,8905 Z: 36,6054 m
Lambertcoördinaat 4	X: 156736,8896 Y: 175333,8455 Z: 36,2388 m

Binnen de archeoregio's (fig. 1.3) is het projectgebied gesitueerd in de zandleemstreek. De gehele streek is gekend vanwege zijn zandsteenontginningen waardoor vele archeologische vindplaatsen in het verleden reeds zijn verdwenen. Hierdoor is er slechts een fragmentair beeld beschikbaar van de historische ontwikkeling op basis van de archeologische vindplaatsen.

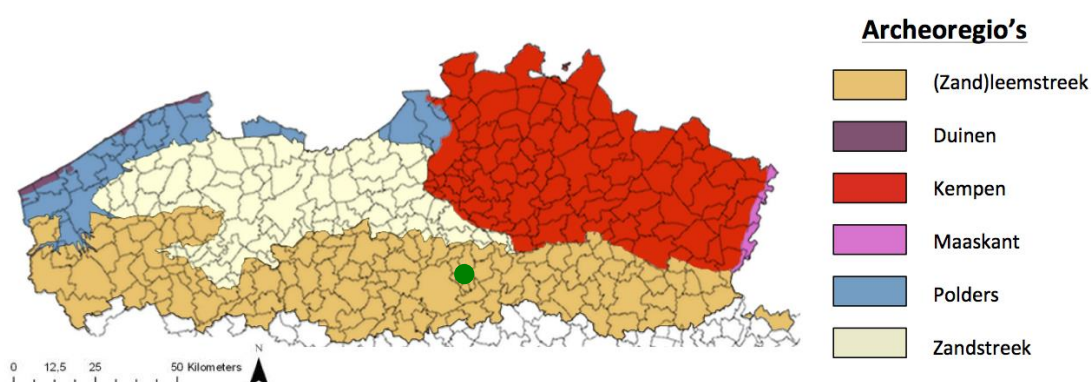

Fig. 1.3: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's³.

² www.minfin.fgov.be

³ <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

1.3 Fysiografie

1.3.1 Lokale topografie en hydrografie

Het onderzoeksgebied ligt op een hoogte tussen de 35 en 36 TAW. Het oppervlak is nagenoeg vlak te noemen (fig. 1.4). De afwatering gebeurt via de Woluwe die ten westen van het projectgebied stroomt. (fig. 1.5). Deze behoort tot het Zennebekken, dat deel uitmaakt van het Scheldebekken.

Fig. 1.4: Lengteprofiel van het oppervlak en de helling in het projectgebied⁴.

Fig. 1.5: Topografie en hydrografie rond het aangeduide onderzoeksgebied⁵.

⁴ Projectie via Google Earth.

⁵ www.agiv.be

1.3.2 Geologische opbouw

Onder het projectgebied bevinden zich sedimenten die behoren tot de formatie van Brussel (Br) (fig. 1.6). Deze formatie dateert uit het Midden Eoceen (fig. 1.7). Het Zand van Brussel is op het kaartblad als één formatie gekarteerd maar volledigheidshalve worden de verschillende leden die kunnen voorkomen kort beschreven. Het betreft hierbij het Lid van Chaumont-Gistoux (ook beschreven als het zand van Alconval), het Lid van Diegem (ook beschreven als het zand van Leforiet indien kalkhoudend of het zand van Kapittel indien ontkalkt) en het Lid van Neerijse (ook beschreven als het zand van Sart-Moulin).

De formatie van Brussel is een heterogene afzetting die bestaat uit een afwisseling van kalkrijke en kalkarme zandpakketten. Er komen met zekerheid drie leden voor op dit kaartblad:

1. *Lid van Chaumont-Gistoux*: dit lid bestaat uit een middelmatig grof kwartszand, zonder glauconiet en met soms de aanwezigheid van kiezelzandstenen.
2. *Lid van Diegem*: dit lid bestaat uit fijne, kalkhoudende zanden die vaak sterk gebioturbeerd zijn. Er komen plaatvormige kalksteenbanken voor met ertussen grillige kiezelconcreties.
3. *Lid van Neerijse*: dit lid bestaat uit een middelmatig tot grof zand met plaatvormige zandsteenbanken⁶.

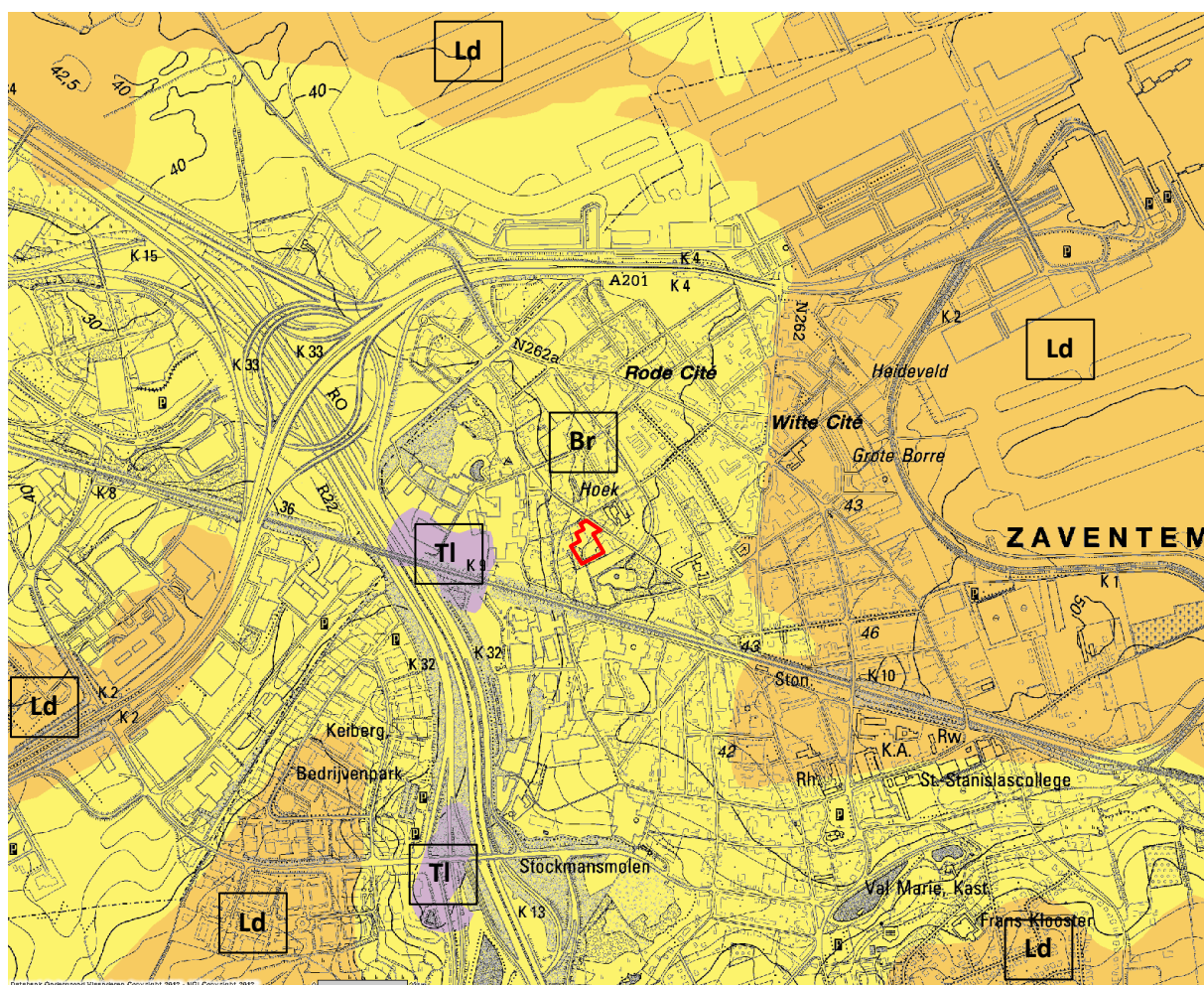

Fig. 1.6: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied⁷.

⁶ Matthijs 2009: 22.

Het archeologisch vooronderzoek aan de Diegemstraat te Zaventem

De formatie van Brussel is grotendeels omringd door de jongere formatie van Lede (Ld). Het Zand van Lede bestaat uit licht glauconiet houdend, fijn, grijs zand dat bovendien kalkhoudend is. Er komen enkele banken zandige kalksteen of kalkzandsteen in voor, die als bouwsteen bekend zijn onder de naam Ledesteen of ook Balegemse steen, naar de laatste winningsplaats. Naar de basis toe komen af en toe grovere zones voor met onderaan een duidelijk grindlaagje met herwerkte elementen uit oudere afzettingen. De zanden van Lede komen systematisch voor op de hoger gelegen gebieden van het kaartblad. De dikte van de afzetting bedraagt gemiddeld 7 m maar wisselt plaatselijk zeer sterk⁸.

Ten westen en ten zuidwesten van het projectgebied zijn ook enkele geïsoleerde zanden van de formatie van Tielt (Ti) aanwezig uit het Vroeg Eoceen. De formatie van Tielt is een heterogene afzetting die soms kan onderverdeeld worden in drie pakketten: een bovenste grijsgroen, kleihoudend fijn zand met glauconiet, glimmers en plaatselijk zandsteenfragmenten; een middelste grijsgroene kleihoudende zone met een licht zandhoudende/silthoudende fractie en naar onder toe opnieuw een fijn, silteus zand met glauconiet en glimmers dat bovendien hardere (nummuliethoudende) banken bevat en dunne kleilagen⁹.

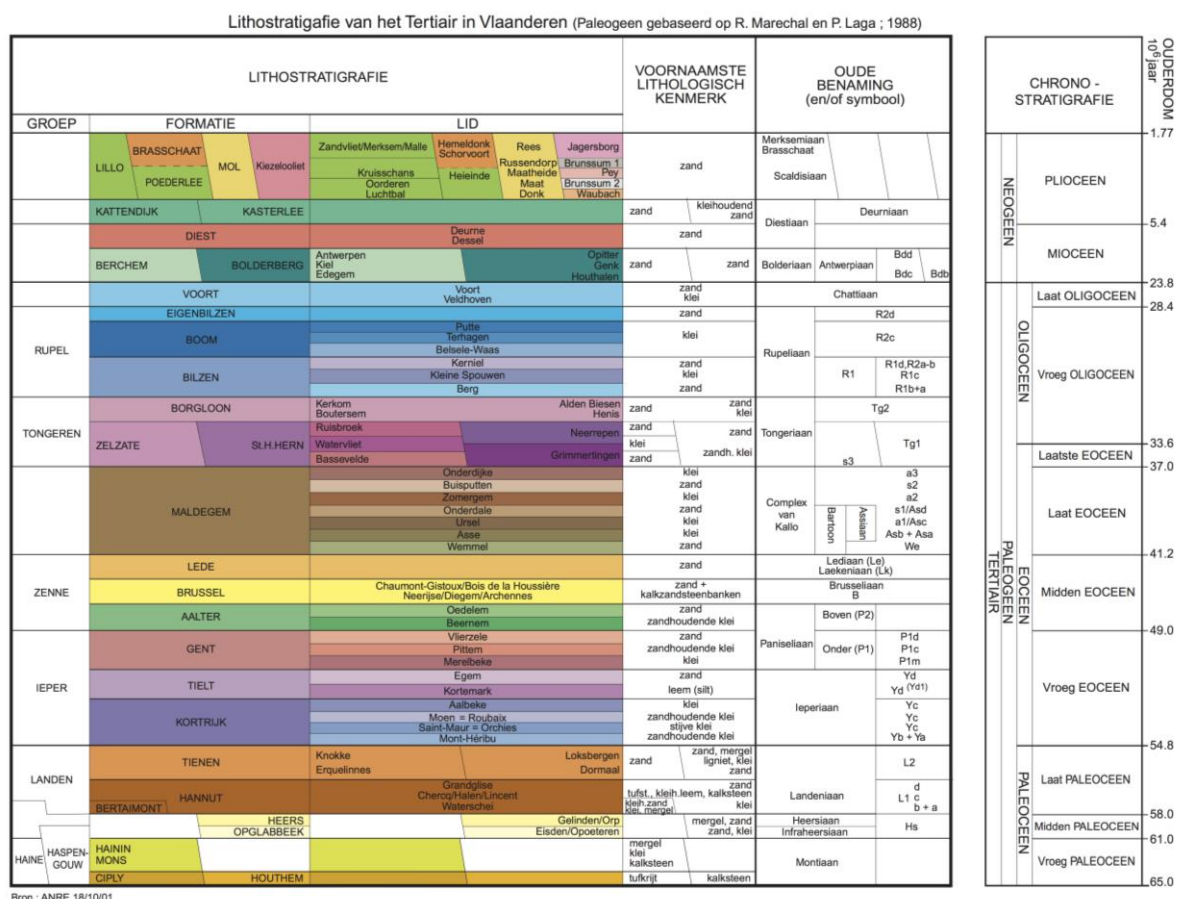

Fig. 1.7: Litho- en chronostratigrafie van het Tertiair in Vlaanderen¹⁰.

⁷ www.dov.vlaanderen.be

⁸ Matthijs 2009: 21.

⁹ Matthijs 2009: 24.

¹⁰ www.dov.vlaanderen.be

De Quartaire bedekking (fig. 1.8) bestaat voornamelijk uit niveo-eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). In de valleien komt eveneens alluvium voor van Pleistocene en vooral Holocene ouderdom. Deze Pleistocene afzettingen van het Weichseliaan worden in verband gebracht met een eolisch transport vanuit het toen droogliggende Noordzeegebied. De overheersende noordoosten wind vervoerde het siltige materiaal tot op de zuidelijk gelegen heuvels van Midden-België. De lössafzettingen die teruggevonden worden, zijn voornamelijk de homogene Brabantlöss. De Haspengouwlöss daarentegen werd gemakkelijk verspoeld onder vochtige klimaatsomstandigheden. Ook oudere lösspakketten uit het Saaliaan/Elsteriaan (Midden-Pleistoceen) moeten er aanwezig geweest zijn, maar deze werden vermoedelijk door erosie opgeruimd. Door verwerking van de löss tijdens het huidige interglaciaal komt deze momenteel tot uiting als een mantel van leem over het gebied. Op de heuvels is de leemmantel op de zachte hellingen naar het noorden en het oosten meestal dik en op de steilere hellingen naar het westen en het zuiden eerder dun. Bijgevolg hebben vele valleien in het Brabantse leemplateau een asymmetrische vorm¹¹.

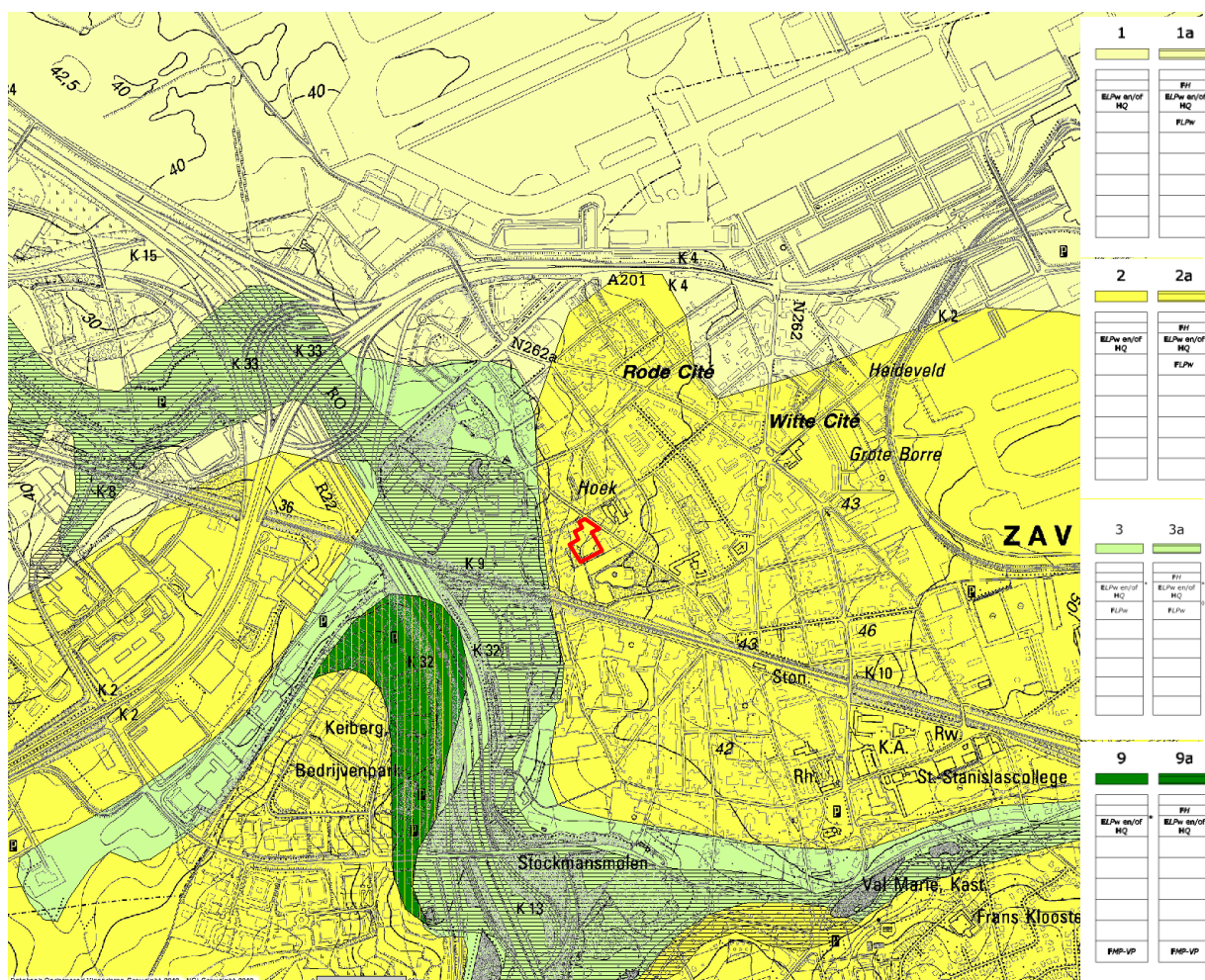

Fig. 1.8: Quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied¹².

¹¹ Matthijs 2009: 19.

¹² www.dov.vlaanderen.be

Legende¹³:

ELPw: Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (LaatPleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen. Zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen.
Silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.
FH: Fluviale afzettingen (inclus organo-chemische en perimariene) afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).
FLPw: Fluviale afzettingen van het Weichseliaan (LaatPleistoceen)
FMP-VP: Fluviale afzettingen van het Midden-Pleistoceen en het Vroeg-Pleistoceen (het onderste deel behoort tot het Tertiair volgens de Internationale stratigrafische commissie)
HQ: hellingsafzettingen van het Quartair.

Op vele plaatsen op het kaartblad Brussel-Nivelles is er een zeer dun (< 0,5m) of volledig ontbrekende Quartaire bedekking, vooral op oostelijke steilrand langs de ingesneden rivieren. Hierdoor dagzomen de zanden van Brussel en Lede, wat de ontginning van het ingesloten zandsteen in deze zanden bevordert¹⁴.

1.3.3 Bodemeenheden rond de site en hun eigenschappen

Het projectgebied ligt volgens de bodemkaart op bebouwde zone (OB) waardoor de ondergrond onbekend is (fig. 1.9). De gronden in het oosten vertonen een basis van zandleem (L..) of leem (A..), terwijl de gronden ten westen leem (A..) als basis hebben.

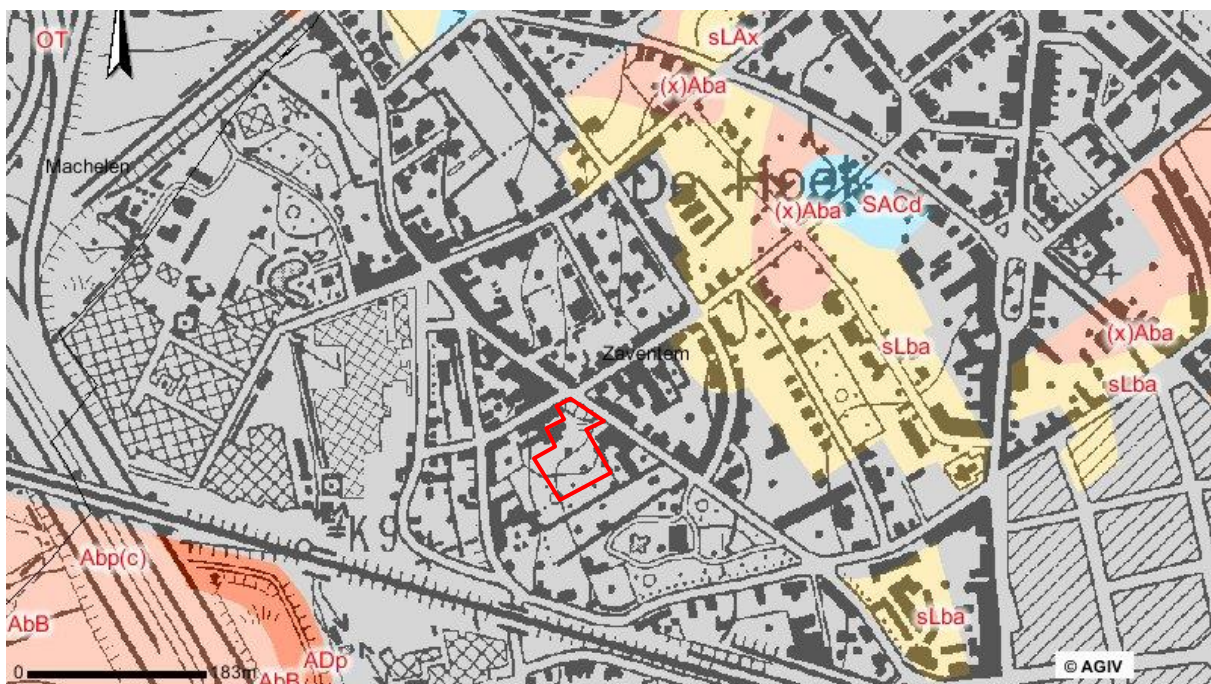

Fig. 1.9: Overzicht van het bodemlandschap met aanduiding van het onderzoeksgebied¹⁵.

¹³ Bogemans 2005: 1.

¹⁴ Schroyen 2003: 27.

¹⁵ www.agiv.be

Ten oosten van het projectgebied zijn verschillende (x)...-bodems aanwezig. Dit zijn bodems waarbij het substraat op geringe diepte aanwezig is (80 - 125 cm). Het betreft hier de zanden van Brussel. Gronden met een ..x -serie zijn dan weer kenmerkend voor ontgonnen gebieden waarbij de bodemvorming onbepaald is, maar sterk antropogeen ten gevolge van het opvullen van de ontginningsputten.

De bodemgenese is dus onbekend waardoor de profielputten tijdens het onderzoek uitsluitend moeten geven over welke bodemserie en tot welke bijbehorende bodemgenese de ondergrond behoort.

1.4 Archeologische voorkennis

Op de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (fig. 1.10) zijn in de directe omgeving van het projectgebied enkele vindplaatsen aanwezig die volgens de CAI hun oorsprong hebben in de late middeleeuwen. Het betreft hoofdzakelijk molens aan de Woluwe (CAI 41, 42, 3857, 3858 & 3859) een hof (CAI 43) en een burcht (CAI 3926) die behoorde aan de heren van Kraainem. Mogelijk is dit het 'Hof ter Brugge'.

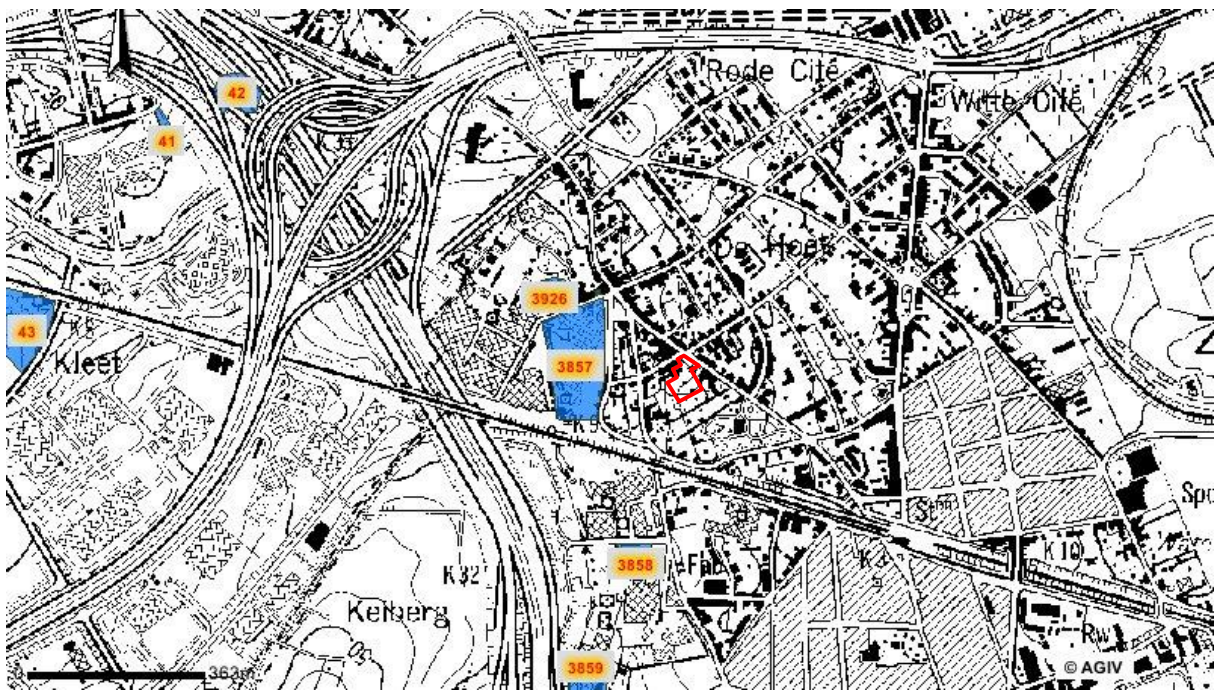

Fig. 1.10: Uittreksel uit de CAI met situering van het projectgebied¹⁶.

De Ferrariskaart (1771-1778) (fig. 1.11) toont voor het projectgebied een akkerlandschap. Er zijn buiten het projectgebied wel twee ontginningsputten aanwezig. Het betreft een ontginningsput aan de kruising van twee wegen in het noordoosten en een ontginningsput ten zuiden van het projectgebied. Dergelijke ontginningsputten zijn een indicatie voor de ontginning van de lokale zandsteen over een uitgestrekt gebied aangezien uitgeputte zones opnieuw werden gedicht met grond om weer gebruikt te worden als akker of weide.

¹⁶ www.agiv.be

Fig. 1.11: Uittreksel uit de Ferrariskaart met vermoedelijke situering van het projectgebied¹⁷.

Op de Atlas der Buurtwegen (fig. 1.12) zijn er binnen het projectgebied geen structuren aanwezig. Er zijn een aantal wegen bijgekomen, waardoor de kruising tussen de Diegemstraat en de Desmedtstraat met grote zekerheid kan geïdentificeerd worden. Hierdoor kan het projectgebied met meer zekerheid gelokaliseerd worden.

Binnen het projectgebied zou er aan de achtererven van de huizen aan de Desmedtstraat wel een gebouw gestaan hebben, dit is volgens de lokale politie een fabriekje geweest. Ook zijn er aan de Desmedtstraat enkele huizen afgebroken en zijn de percelen opgenomen in het park.

¹⁷ www.kbr.be

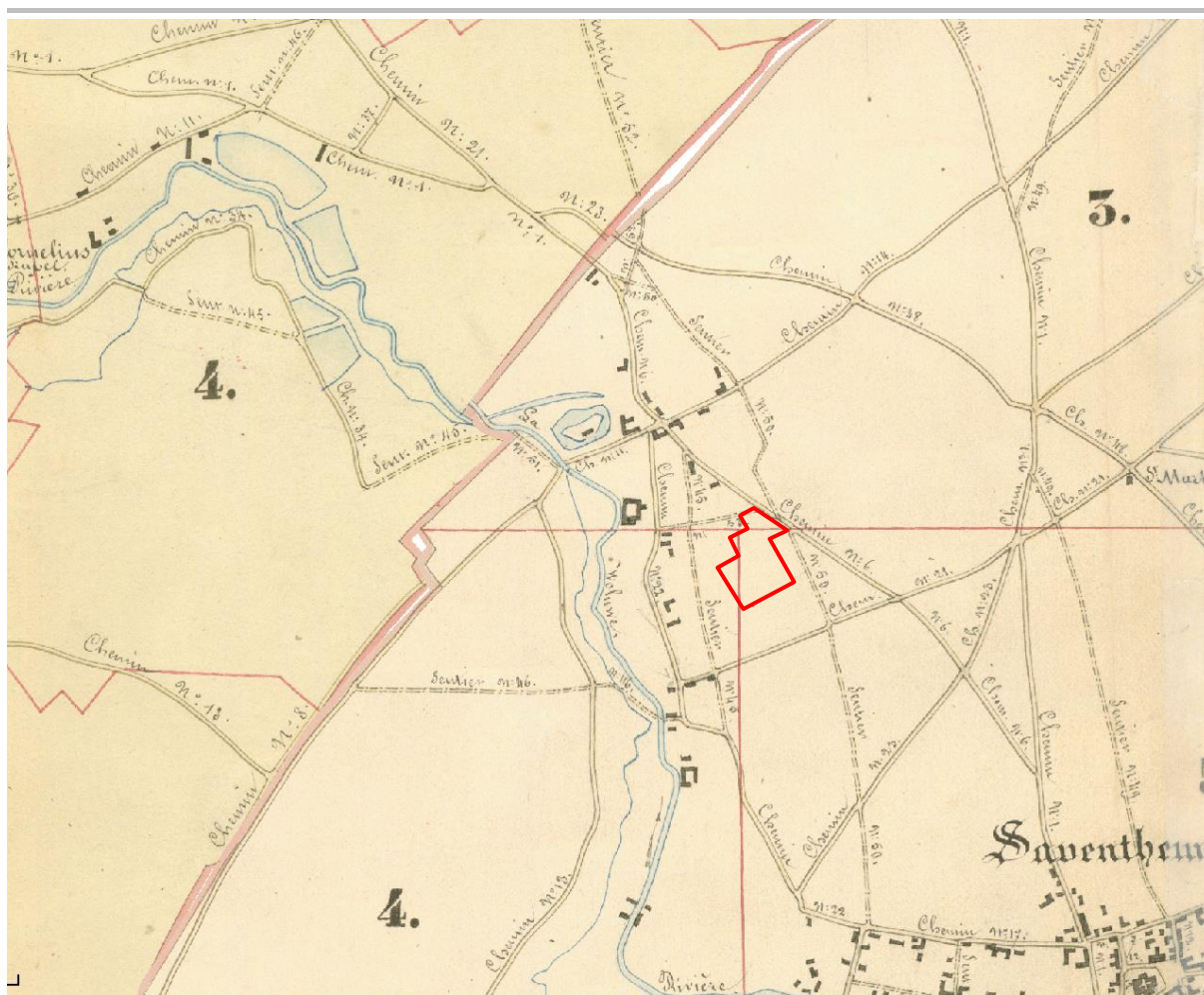

Fig. 1.12: Uittreksel uit de Atlas der Buurtwegen met situering van het projectgebied¹⁸.

1.5 Onderzoeksoopdracht

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

¹⁸ gis.vlaamsbrabant.be

Hoofdstuk 2 Werkwijze en opgravingsstrategie

Omdat de meeste bomen in het park moeten blijven staan, werd afgesproken om buiten de kroonprojectie van alle bomen te blijven. Vanwege het grote aantal bomen kan onmogelijk aan de dekkingsgraad worden voldaan. Na overleg met Onroerend Erfgoed kon van deze minimale dekkingsgraad afgeweken worden. Omdat het park na het onderzoek nog minstens een jaar toegankelijk blijft, werd ook afgesproken om niet te graven op de paden. Concreet mocht enkel op het gras gegraven worden buiten de kroonprojectie van de bomen. Dit maakt de te onderzoeken zone bijzonder klein.

Er werden profielputten aangelegd met een graafmachine op rupsbanden met een platte graafbak (fig. 2.1). In totaal werden 5 profielputten aangelegd. Er werden geen proefsleuven aangelegd aangezien alle profielputten een volledige verstoring weergaven. Het volledige terrein kan hierdoor beschouwd worden als zijnde ontgonnen en verstoord, waardoor sleuven geen archeologisch relevante sporen aan het licht zouden brengen aangezien deze reeds verstoord waren door de ontginning. Deze werkwijze werd na overleg met Onroerend Erfgoed aanvaard. Vanwege de beperkte doorgang aan het park en om de schade aan de paden te beperken, werd een lichtere graafmachine met rubberen rupsen voorzien.

Fig. 2.1: Aanleg van profielput 5.

De aanwezige profielen en sporen werden opgeschaafd, gefotografeerd en beschreven. Vondsten in het profiel werden per horizont ingezameld. Alle profielputten en sporen werden digitaal topografisch ingemeten, evenals het maaiveld en de locatie van de profielen.

Hoofdstuk 3 Resultaten

3.1 Stratigrafie en profielen

De opbouw van de bodem is te capteren in één referentieprofiel (fig. 3.1). Het enige verschil tussen het referentieprofiel en de andere profielen is de wisselende dikte van de bovenste bruine horizont ten gevolge van het proces van ontginning en de latere vergravingen.

Fig. 3.1: De ligging van het referentieprofiel¹⁹.

Het referentieprofiel vertoont een bovenste horizont van een gelaagde en volledig vergraven A-horizont. Deze gelaagde horizont van 50 cm dik is het gevolg van het terug leggen van de teelaarde na de opvulling van een uitgeputte ontginningsput. Hierdoor kon deze plaats opnieuw gebruikt worden voor landbouwdoeleinden. Door latere vergravingen varieert deze bovenste horizont sterk in dikte over de verschillende profielputten. Deze vergravingen uiten zich door de aanwezigheid van los puin in profiel 2 en 5 tot een volledige puinlaag in profiel 4, of de aanwezigheid van recent afval in profiel 1. Ten slotte werd in profiel 3 een harde donkere laag aangetroffen van nog niet volledig vergaen organisch materiaal waardoor een stinkende geur vrijkwam. Onder deze bovenste horizont is een opvullingspakket aanwezig van kalkrijk zand met losse kalkzandsteenbrokken en lenzen van bruin, meer organisch zand. De kalkzandsteenbrokken zijn ontginningsafval en het enige restant van de kalkzandsteenbanken die ontgonnen zijn geweest. Het kalkrijke zand is het tertiaire sediment waarin deze kalkzandsteenbanken aanwezig waren. De bruine, meer organische lenzen zijn afkomstig van de resten van de quataire bodem. In profielput 5 werd een boring gezet om de diepte van de

¹⁹ www.maps.google.be

verstoring te achterhalen. Bij een diepte van 120 cm onder het bodem van de profielput werd een steen bereikt waardoor het boren moest gestaakt worden.

Fig. 3.2: Het referentieprofiel.

3.2 Overzichtsplattegronden

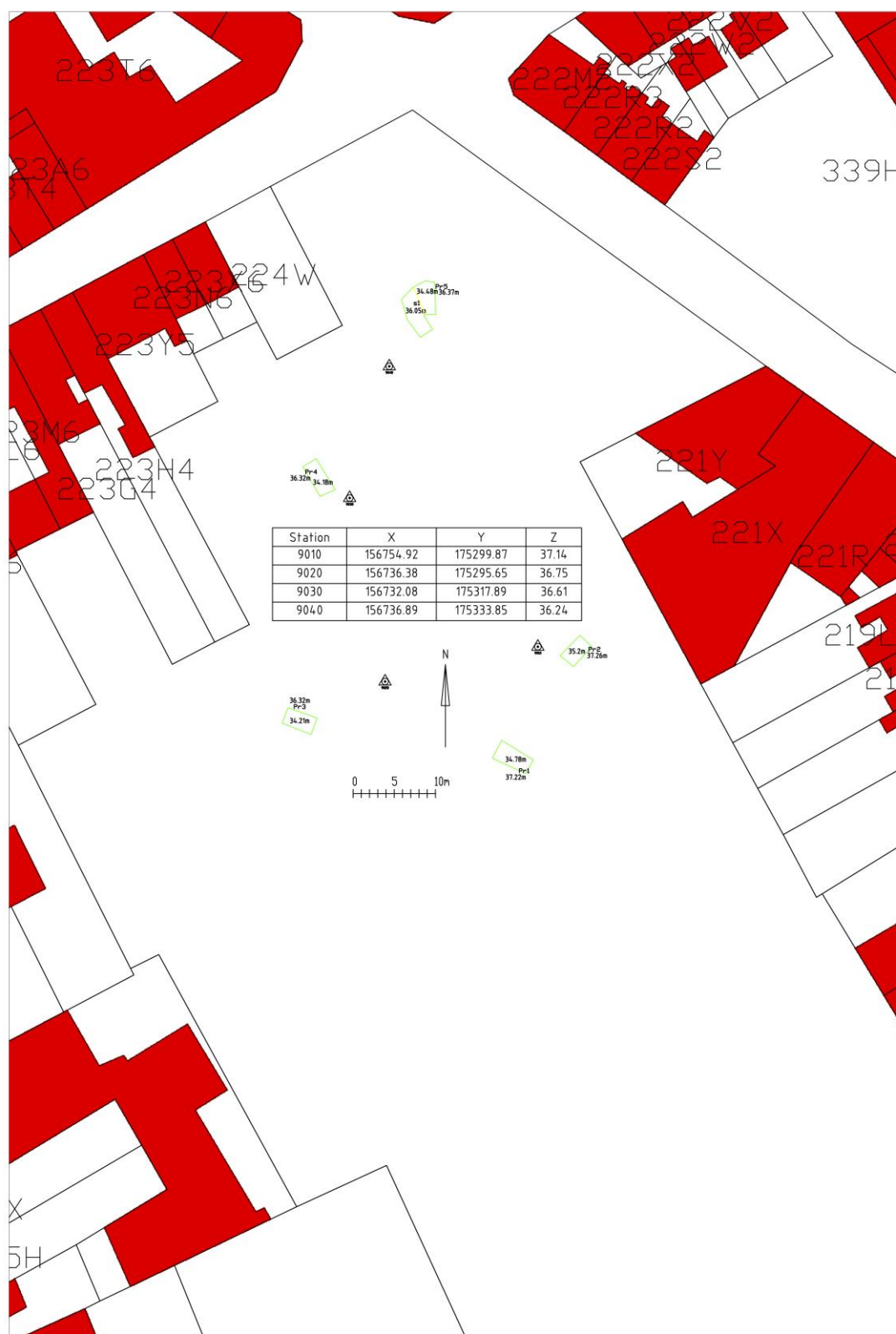

Fig. 3.3: Allesporenkaart.

3.3 Bespreking van de sporen

In totaal werd 1 spoor opgetekend in profiel 5. Dit spoor kan geïnterpreteerd worden als een 1,5 m brede funderingsmuur van een woning aan de kant van de Desmedtstraat (fig. 3.4). Volgens een medewerker van de gemeente Zaventem was dit pand een winkel. Deze funderingsmuur was in opstand nog 80 cm hoog bewaard en bestond uit massieve baksteen in kruisverband met een grove witte kalkmortel waarbij de funderingsvoet bestond uit kalkzandsteenblokken die hoogstwaarschijnlijk zijn aangetroffen bij het uitgraven van de funderingen in de opvulling. Op deze muur was er een zeer harde grijze laag aanwezig die niet te verwijderen was. Aangezien deze laag verderloopt langs de muur, is deze van na de afbraak van het pand.

Fig. 3.4: Spoor 1 in profielput 5.

Van een ander pand dat aan de achtererven van enkele huizen aan de Desmedtstraat was gelegen, kon enkel een laag van puinruis aangetroffen worden in profielput 4. Van dit pand kan op basis van deze vaststelling enkel vermeld worden dat het volledig is afgebroken geweest. Het pand is nog aanwezig op de oudere topografische kaarten (fig. 1.9) maar nog niet aanwezig op de militaire kaart van de eerste helft van de 19de eeuw.

Hoofdstuk 4 Besluit

Conform art. 4 § 2 van het Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003), 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006), 27 maart 2009 (B.S. 15.5.2009) en 18 november 2011 (B.S. 13.12.2011) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Daarom werd een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek gevraagd om de archeologische potentie van het terrein in te schatten. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

In het projectgebied werd één spoor aangetroffen. Het betreft een funderingsmuur. Andere 'sporen' zijn puinlagen, opvullingspakketten van ontginningskuilen en afvaldumpen.

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De aangetroffen muur is zeer goed bewaard vanwege de goede bewaringsomstandigheden en de stevige constructie

Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Het aangetroffen spoor maakt deel uit van een voormalig pand aan de Desmedtstraat.

Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Het aangetroffen spoor kan in de recente geschiedenis gedateerd worden.

Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

Er dient geen vervolgonderzoek plaats te vinden.

Tijdens het onderzoek werd vastgesteld dat het volledige terrein vergraven is geweest omwille van de ontginning van de lokale zandkalksteen (vermoedelijk tot in de nieuwe tijd), waardoor oudere archeologische resten volledig vergraven zijn. Naast de verstoringen door de ontginning zijn er daarna nog vergravingen gebeurd bij de bouw en afbraak van woningen en om afval onder de grond te stoppen. Zo werden er recentere resten aangetroffen in de vorm van puingruis van een pand aan de achtererven van de Desmetstraat en een funderingsmuur van een pand aan de Desmedtstraat zelf.

Daarom lijkt een verder archeologisch onderzoek niet verantwoord. Het officieel vrijgeven van het terrein gebeurt door Onroerend Erfgoed.

Ondanks het vrijgeven van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 18 november 2011 (BS 08.06.1999, 24.03.2003, 07.06.2006, 15.5.2009 en 13.12.2011)
- en het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij

besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003, 23 juni 2006, 9 mei 2008, 4 december 2009, 1 april 2011 en 10 juni 2011
van toepassing, meer bepaald voor de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bibliografie

BAEYENS L. & DUDAL R. 1956: Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Zaventem 88 E, Gent.

BOGEMANS F. 2005: Legende overzichtskaart Quartairgeologie Vlaanderen, Brussel.

DUDAL R. 1956: Kaartblad Zaventem 88 E, Gent.

MATTHIJS F.V. 2009: Kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel. Toelichting bij de geologische Kaart van België, Brussel.

SCHROYEN K. 2003: Kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Brussel.

VAN RANST E. & SYS C. 2000: Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20.000), Brussel.

Bijlagen

Bijlage 1 Sporeninventaris

Spoor	Put	Vlak	Aard	Vorm	Aflijning/ Bewaring	Kleur	Textuur	Bijmenging	Vondsten	Afmetingen LxBxD (cm)	Opmerkingen
1	5	1	Funderingsmuur		ZeG	Or tot D- Rd	Baksteen	Wt KM		21x8x5	

Afkortingen:

Aflijning/bewaring:		Kleur:		Textuur:		Bijmenging:		Vondsten:	
Re	Redelijk	L-	Licht	Re	Redelijk	Bio	Bioturbatie	Ce	Ceramiek
Ze	Zeer	D-	Donker	Ze	Zeer	Glau	Glauconiet	Fa	Faunaresten
						BC	Bouwceramiek	Fl	Floraresten
S	Scherp	Br	Bruin	Za	Zacht	HK	Houtskool	Gl	Glas
D	Diffuus	Gl	Geel	Ha	Hard	Fe	IJzerconcreties	Me	Metaal
Var	Variabel	Go	Groen	Va	Vast	FeZ	IJzerzandsteen	Le	Leder
Nat	Niet af te lijnen	Gr	Grijs	Lo	Lo	Mg	Mangaan	Mu	Munt
G	Goed	Or	Oranje			ZS	Zandsteen	Pi	Pijpaarde
Sl	Slecht	Rd	Rood	Z	Zand	SK	Steenkool	Si	Silex
		Wt	Wit	L	Leem	VL	Verbrande leem	Bo	Bouwceramiek
		Zw	Zwart	K	Klei	KM	Kalkmortel	Na	Natuursteen
		Bl	Blauw					An	Andere
		Pr	Purper						
		m.	met						
		vl.	vlekken						
		sp.	spikkels						
		lg.	lagen						

Bijlage 2 Fotoinventaris

Fotonummer	Spoor	Put	Vlak	Aard
2013-248-F001	PR1	1	1	Profiel
2013-248-F002	PR1	1	1	Profiel
2013-248-F003	PR1	1	1	Profiel
2013-248-F004	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F005	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F006	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F007			0	Overzicht
2013-248-F008	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F009	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F010	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F011	PR2	2	1	Profiel
2013-248-F012	PR3	3	1	Profiel
2013-248-F013	PR3	3	1	Profiel
2013-248-F014	PR3	3	1	Profiel

Fotonummer	Spoor	Put	Vlak	Aard
2013-248-F015	PR3	3	1	Profiel
2013-248-F016			0	Overzicht
2013-248-F017	PR4	4	1	Profiel
2013-248-F018	PR4	4	1	Profiel
2013-248-F019	PR4	4	1	Profiel
2013-248-F020	PR5	5	1	Profiel
2013-248-F021	PR5	5	1	Profiel
2013-248-F022	PR5	5	1	Profiel
2013-248-F023	S1	5	1	Vlak
2013-248-F024	S1	5	1	Vlak
2013-248-F025	S1	5	1	Vlak
2013-248-F026		5	1	Werk
2013-248-F027		5	1	Werk

Bijlage 3 Profielbeschrijving

Referentieprofiel

1. Algemene gegevens

1. Beschrijver:	Wouter Yperman, Studiebureau Archeologie.
2. Soort onderzoek:	Archeologisch: Proefsleuven
3. Plaats:	Zaventem - Diegemstraat
4. Hoogteligging:	37,2612 m TAW.
5. Coördinaten:	156761,12 N; 175299,31 O. (lamb 72)
6. Datum:	vrijdag, 21/06/2013
7. Tijdstip:	10:13:59 u.
8. Landgebruik:	Park
9. Weersomstandigheden:	Matige temp, zwaar bewolkt
10. Oriëntatie:	NO
11. Bodemeenheid:	OB (Bebouwde Zone)

2. Profielbeschrijving

H1 (Verstoring)

0-55 cm: ReZaVa L>Z; Gelg. Br m. DBr en LBr-Gr ; Bio;
St: BC, Sp: HK; ReS onregelmatige ondergrens. Opnieuw
opgelegde originele A horizont

H2 (Verstoring)

55- cm: ZeZaLo Z; Gelg. Wt m. DBr en LGr-Br ; Kalk; Br:
Kalkzandsteen, ; Opvulling na ontginning

Grondwatertafel: Niet bereikt.

Opmerkingen: Ontginningskuil voor kalkzandsteen

Bijlage 4 Harris matrix

